

A FAMILY AFFAIR

PART 1 / MUSIC

1B

MANTINADES

topic/ theme

*Χίλια καλώς ορίσατε, χίλια και δυο χιλιάδες
Ο κάμπος με τα λούλουδα και με τις πρασινάδες!*

.....

*Σγουρό βασιλικάκι μου εκείά που στέκεις στάσου
Να παίρνει ο κόσμος μυρωδιές από την εδικιά σου!*

.....

*Μαδάρες μου Χανιώτικες, κορφή του Ψηλορείτη
Και Λασιθιώτικα βουνά, γεια σου παντέρμη Κρήτη!*

.....

*Τα κρητικά τα χώματα με τη βελόνα αν σκάψεις
Αίμα παλικαριών θα βρεις, κόκκαλα θα ξεθάψεις!*

.....

*Καυγάδες με το γιασεμί έβαλε πάλι ο κρίνος
Ζηλεύγει του τις μυρωδιές για δε μυρίζει εκείνος.*

.....

*Ποτέ δεν πρέπει τα κλαδιά τις ρίζες να ξεχνούνε,
Γιατί αυτές αν μαραθούν κι εκείνα θα χαθούνε!*

.....

*Η μαντινάδα η καλή δε χτίζεται όπως λάχει
Πέτρα και χώμα και νερό της Κρήτης πρέπει να'χει!*

.....

*Πουλί που είναι δυνατό και νταγιαντά τον πόνο
Μπορεί στα ύψη και πετά με μια φτερούγα μόνο!*

.....

*Η Κρήτη πάντα διαφορά έχει απ' άλλους τόπους
Γιατί έχει ευαίσθητη καρδιά και κουζουλούς ανθρώπους!*

.....

*Η παγκοσμιοποίηση την Κρήτη δεν την πιάνει,
Γιατί σε κάθε εποχή νέα φυντάνια βγάνει!*

.....

*Ως είν' το ρόγδι σόγιεμο και σφικταγκαλιασμένο
Έτσι να'ναι τ' αντρόγυνο σφικτοροδοπλεγμένο!*

.....

*Στέκω και συλλογίζομαι και απορώ ακόμα,
Γιατί η καρδιά να μη γερνά αφού γερνά το σώμα;*

.....

*Κάστρο με τα μπεντένια σου, Ρέθεμνος με τις ελιές σου
Χανιά με τους μπαξέδες σου και με τις κοπελιές σου!*

.....

*Ήθελα να'μουνα κοχλιός, να'ρθω στη γειτονιά σου
Να γράφω με το σάλιο μου στις πέτρες τ' όνομά σου!*

.....

*Και του καιρού χαιράμενοι και γλυκοσαλισμένοι
Απ' άδικο κι από κακό να'στε ξεμιστεμένοι!*

.....

*Όσο η Κρήτη τραγουδεί και το χορό θα στένει,
Με μαντινάδες και χορούς ποτέ της δεν πεθαίνει!*

.....

- a) How many verses does each *mantinada* consist of?
- b) How many syllables does each one of its verses consist of?
- c) Do the verses rhyme?
- d) What is the intonation of the verses? Are they composed on the so-called iambic meter, namely, an unaccented syllable followed by an accented syllable?

.....

- e) What does each *mantinada* refer to? In others words, what topics does it deal with? Fill in next to each *mantinada*.

- f) Which *mantinada* do you favour the most and why?

.....

- Which word would you choose in order to complete the following *mantinades*?

*Ως έχεις την υπομονή, έχει και την ελπίδα
 Με τον καιρό το γιασεμί αθεί και βγάνει !*

*Είμαι μαχαίρι κρητικό, δώρο τιμής κι ανδρείας
 Μα είμαι και ενθύμιο παντοτινής !*

*Εγώ παρέα με παπά και με γιατρό δεν κάνω
 Ο ένας θέλει να πονώ κι ο άλλος να !*

*Την πεθερά μου έβαλα ψηλά στον Ψηλορείτη
 να τηνε βλέπουν οι οχτροί να μην πατούν στην !*

*Ήθελα και να κάτεχα ωσάν το συναξάρι,
 Πώς είναι η θάλασσα αλμυρή κι ανάλατο το ;*

Ο Κρητικός στην ξενιτιά πόσα λεφτά δεν δίδει
Να΄βρει χοχλιούς μπουμπουριστούς να φάει με το

Το κάστανο θέλει κρασί και το καρύδι μέλι
Και το κοπέλι κοπελιά κι η κοπελιά

Η λευτεριά είν' ένας καρπός που με νερό δεν πιάνει
Μόνο με αίμα θρέφεται βλαστούς και ρίζες

- Could you create our own *mantinada*? Send us your *mantinada* text and video of yourself performing it (info@anemon.gr).

.....

.....

Πότε θα κάνει ξαστεριά
When will the Sky be Clear?

LYRICS

Πότε θα κάνει ξαστεριά	When will the sky be clear	Pote tha kani xasteria
Πότε θα κάνει ξαστεριά, πότε θα φλεβαρίσει,	When will the sky be clear, when will it be February,	Pote tha kani xasteria, pote tha flevarisi
να πάρω το ντουφέκι μου, την έμορφη πατρόνα,	so that I can grab my gun, the beautiful cartridge belt,	na paro to ntoufeki mou, tin emorfi patrona,
να κατεβώ στον Ομαλό*, στη στράτα τω Μουσούρω*,	and walk down to Omalos, on the Mousouros road,	na katevo ston Omalo, sti strata to Mousouro,
να κάνω μάνες δίχως γιους, γυναίκες δίχως άντρες,	to deprive mothers of their sons, and wives of their husbands,	na kano manes dihos yius, yinekes dihos andres,
να κάνω και μωρά παιδιά, να κλαιν' δίχως μανάδες,	to make babies cry without mothers,	na kano ke mora pedia na klen' dihos manades,
να κλαιν' τη νύχτα για νερό, και την αυγή για γάλα, και τ' αποξημερώματα για τη γλυκειά τους τη μάννα...	to cry for water at night, and for milk in the early morning, and, when the sun rises, for their poor mother...	na klen' ti nihta yia nero, ke tin avyi yia yala, ke t' apoximeromata yia ti ylikia tous mana...

*Ομαλός: the Omalos Plateau, south of Chania

*Μουσούρω: a village near Omalos, in the region of Chania, western Crete

Πότε θα κάνει ξαστεριά
When will the Sky be Clear?

MUSICAL SHEET

$\text{♩} = 100$

The musical score is written in a single system with five staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 2/4 time signature. The tempo is marked as quarter note = 100. The melody consists of eighth and quarter notes. Chords are indicated above the staff: F, F, F, C, F, F, F, C, F, C, and a double bar line with a repeat sign followed by F. The second staff continues the melody with chords F, C, F, F, F, C, F, F, Gm, and Gm. The third staff has chords Gm(C), C, F, C, F, Bb, Bb, F, and C. The fourth staff has chords F, C, F, F, C, and F, ending with a 'Fine' box. The fifth staff has chords C, F, F, C, and F, ending with a double bar line and a repeat sign. The lyrics are written below the staves, with some words underlined. The piece concludes with the word 'Να..' (Na..).

Πό - τες θα
πά - ρω

κα, πό - τες θα κά - νει ξα - στε - ριά_ εχ πό - τες θα φλε -
το, να πά - ρω το_ ντου - φέ - κι μου εχ την ό - μορ - φη_

- βα - ρί - σει πό - τες θα_ φλε - βα - ρί - σει να πά - ρω
πα - τρώ - να την ό - μορ - φη πα - τρώ - να_ να κα - τε

το_ να πά - ρω_ το_ ντου - φέ - κι μου
βώ_ να κα - τε - βώ_ στον_ Ο - μα - λό

Να..

PART 2 / FAMILY & IDENTITY

2B

- Read the excerpt from an interview with Nikos Kazantzakis at the French Radio (Paris) on May 6, 1955:

Όσο πιο μακριά είμαστε από την πατρίδα μας, τόσο περισσότερο τη σκεφτόμαστε και τόσο περισσότερο, την αγαπάμε. Όταν βρίσκομαι στην Ελλάδα βλέπω τις μικρότητες, τις ίντριγκες, τις ανοησίες, τις ανεπάρκειες των αρχηγών, τη μιζέρια του λαού. Όμως από μακριά δεν βλέπουμε τόσο ευδιάκριτα την ασκήμια και έχουμε περισσότερη ελευθερία να πλάσουμε μια εικόνα της πατρίδας αντάξια ενός ολοκληρωτικού έρωτα. Να γιατί δουλεύω καλύτερα και αγαπώ καλύτερα την Ελλάδα όταν βρίσκομαι στο εξωτερικό. Μακριά της καταφέρνω να συλλάβω καλύτερα την ουσία της και την αποστολή της στον κόσμο, και συνακόλουθα τη δική μου ταπεινή αποστολή. Κάτι ιδιαίτερο συμβαίνει στους Έλληνες που ζουν στο εξωτερικό. Γίνονται καλύτεροι. Έχουν την περηφάνεια της φυλής τους, νιώθουν ότι όντας Έλληνες έχουν την ευθύνη να είναι αντάξιοι των προγόνων τους. Η πεποίθησή τους, ότι κατάγονται από τον Πλάτωνα και τον Περικλή, μπορεί ίσως να είναι μια ουτοπία, μια αυθυποβολή χιλιετιών, όμως αυτή η αυθυποβολή, γενόμενη πίστη, ασκεί μια γόνιμη επίδραση στη νεοελληνική ψυχή. Χάρη σ' αυτή την ουτοπία επέζησαν οι Έλληνες. Μετά από τόσους αιώνες εισβολών, σφαγών, λιμών, θα έπρεπε να έχουν εξαφανιστεί. Όμως η ουτοπία, που έγινε πίστη, δεν τους αφήνει να πεθάνουν. Η Ελλάδα επιζεί ακόμα, επιζεί νομίζω μέσα από διαδοχικά θαύματα.

<http://www.historical-museum.gr/webapps/kazantzakis-pages/gr/life/talkforgreece.php>

More on Nikos Kazantzakis's life and works:

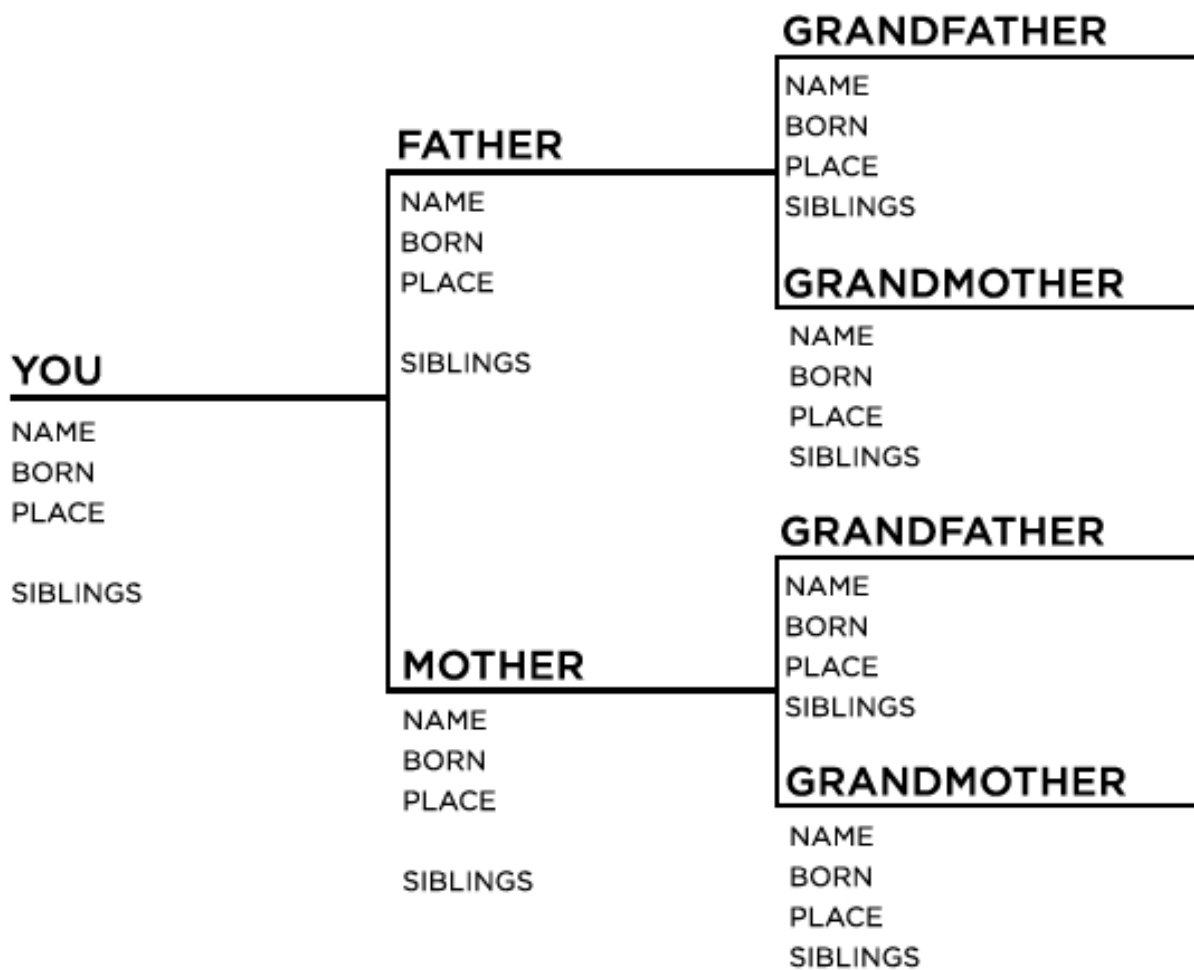
<http://www.historical-museum.gr/webapps/kazantzakis-pages>

<http://www.kazantzaki.gr>

2C

- ▶ Create a family tree and discuss the origins of your family and whether/how this has affected your identity.

Use the sample family tree below. Feel free to go three or four generations back and add other biographical information if it seems important to you.

The educational programme's main implementation is due to the generous support of "Cultural Crete-USA, Inc."

The programme was created with additional philanthropic funds via a crowd funding campaign on Kickstarter.

www.afamilyaffair.gr

For additional information about A FAMILY AFFAIR and other Greek documentaries, please contact Elektra Peppas at info@anemon.gr

PRODUCED BY

IN ASSOCIATION WITH

CO-PRODUCED BY

WITH THE SUPPORT OF

